

---

---

VERSLAG  
van den  
Proeftuin over 1913.

---

---

ISSN=7084

1913



## VOORBERICHT.

---

*Het jaar 1913 was voor den proeftuin niet onverdeeld gunstig.*

*De lage prijzen van de rozen in den zomer en vooral de zeer lage prijzen der Chrysanthen in 't najaar veroorzaakten, dat de inkomsten beneden de geraamde begrooting bleven.*

*Hierbij kwamen nog bijzondere uitgaven; de verwarmingsketel bleek namelijk in 't voorjaar versleten, zoodat een nieuwe ketel, welke in een flinke ijzeren bak geplaatst werd, direct noodig was.*

*Met dankbaarheid mogen we vermelden, dat, behalve de Rijks-subsidie in 1913 werd verleend een provinciale subsidie groot f 1000 en eene gemeente-subsidie groot f 100.*

*Het aantal leden werd in den loop van 't afgelopen jaar verdubbeld en bedraagt thans 102.*

*We stellen ook deze vermeerdering zeer op prijs, daar dit voor ons een blijk is, dat de belangstelling in den Proeftuin toeneemt en we dan ook mogen verwachten, dat het aantal leden nog zal toenemen.*

*Een kas noodig voor de vele variëteiten Chrysanthemums is gebouwd. Grondophooging had plaats om 't schoolgebouw en voornamelijk aan de achterzijde. Betontegels werden in 't midden van de hoofdpaden gelegd.*

*Een flink sortiment Azalea's, Rhododendrons en Andromeda's werd aangeschaft en op een bed langs 't middenpad gepoot.*

*De tuin werd goed onderhouden, hetgeen op de vele bezoekers een aangename indruk maakte.*

*In de samenstelling van het Bestuur kwam geen verandering.*

*Voors. = G. H. Keessen T 1914*



## Verschillende proeven bij sering.

### PROEF I.

#### Cultuurproef met verschillende onderstammen voor trekseringen.

Zooals reeds in het vorig verslag (1912) is medegedeeld, worden jaarlijks een 100-tal onderstammetjes van sering in 't voorjaar uitgepoot, die als volgt in Augustus geoculeerd worden:

25 Marie Legraye (wit) op Syringa vulgaris (blauw),  
 25 Charles X (blauw) " " (blauw),  
 25 " " ( " ) " " " (wit) en  
 25 Marie Legraye (wit) " " " ( " ).

De proef dient, om te onderzoeken:

1e. of de onderstam voor de variëteit Charles X, die dikwijls bleekgekleurde en daardoor minderwaardige bloemen voortbrengt, ook een goeden of slechten invloed heeft;

2e. om na te gaan, welke onderstam voor deze twee variëteiten, die het meest gekweekt worden, de voorkeur verdient.

In 't begin van 1913 werden voor het eerst 25 struikjes van Marie Legraye op blauwe onderstammen en 25 struikjes van Marie Legraye op witte onderstammen, veredeld op 15 Januari in de kas gebracht. Het waren echter zeer lichte struikjes, zoodat aan den uitslag niet veel waarde gehecht kan worden.

Datum.	A		B		
Geogst op	kwaliteit		kwaliteit		
1913.	3e	4e	3e	4e	
18 Febr.	3	6	2	3	A is Marie Legraye op blauwen onderstam.
22 "	3	25	6	7	B is Mary Legraye op witten onderstam.
25 "	4	22	2	34	
28 "		34		40	
Totaal	10	87	10	84	
Samen		97		94	

Zooals uit nevenstaande tabel blijkt, is geen 1ste of 2de kwaliteit bloemen gesneden, zoodat uit deze proef geen betrouwbare conclusie kan getrokken worden. Het is daar-

om wenschelijk, dat in volgende jaren deze proef met krachtiger materiaal kan worden herhaald.

### PROEF II.

#### Bemesting van sering direct voor het trekken.

Ofschoon het van algemeene bekendheid geacht kan worden, dat de bloemknoppen reeds in de voorafgaande groeiperiode gevormd worden, zoo is het toch mogelijk — vooral als het trekken niet vroeg in het seizoen gebeurt — dat een bemesting met vloeimest vóór het trekken een gunstigen invloed oefent op de kwaliteit der bloemen.

Om dit te onderzoeken werden een 20-tal ongeveer gelijke struiken uitgezocht, waarvan 10 met verdunden koemest werden bemest, terwijl de 10 andere — ter vergelijking — geen overbemesting ontvingen.

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten aangegeven.

Datum.	A				B				Opmerkingen :
	Kwaliteit				Kwaliteit				
Geoogst op	1e	2e	3e	4e	1e	2e	3e	4e	
11 Febr.	7				3				A zijn 10 planten met koemest behandeld.
12 "	8	5	5						
13 "	4	5	6	8		7	11	2	B 10 planten ter contrôle.
14 "		4	2	4	1	6	1	4	
15 "		5	8	23	3	3	4	9	Beide 15 Januari in de kas gebracht.
18 "				13		2	1	4	Variëteit:
22 "			1	3			1	5	Marie Legraye.
25 "							1	4	
Totaal	19	19	22	51	7	18	19	28	
Samen		111				72			

Uit het bovenstaande zou geconcludeerd kunnen worden, dat deze bemesting een buitengewoon gunstig resultaat gehad heeft. Doch is dit niet geheel juist, omdat over het geheel groep A veel meer takken heeft geleverd, die, zooals elk siringenkweker en trekker weet, niet door deze bemesting zijn ontstaan. Uit het verschil in aantal 4e kwaliteittakjes blijkt dan ook wel, dat er bij groep A meer fijn hout aanwezig is geweest.

Opmerkelijk is wel, dat de bemeste eerder bloeiden en meer 1ste kwaliteit bloemen gaven. Daaruit mogen we wel besluiten, dat deze bemesting den bloei gunstig heeft beïnvloed.

### PROEVEN III, IV, V, VI, VII en VIII.

Proef III. Van de mooiste blauwe siringen oculeeren.

" IV. " " slechtste " " "

" V. " " mooiste witte " " "

" VI. " " slechtste " " "

" VII. " " Siringen met groote bloemen merken.

" VIII. " " kleine " " "

Deze proeven staan alle met elkaar in verband en hebben de bedoeling te onderzoeken, of de aard van de plant, waarvan de oogen voor 't oculeeren genomen worden ook een belangrijken invloed heeft op de struik, die er van gekweekt wordt.

Vrij algemeen bestaat de meening, dat erfelijkheid een groote rol speelt. Toch zijn er gevallen bekend — hoewel niet voldoende gecontrôleerd — dat struiken, die indertijd mooie bloemen gaven, later bleeke of kleine bloemen voortbrachten en omgekeerd. Onmogelijk is dus niet, dat de cultuur der planten, bemesting, snoeiing, licht, warmte, etc. van belang zijn op het te verkrijgen resultaat.

Dit goed na te gaan is het doel van deze proefnemingen. De getrokken planten, die mooie en slechte bloemen hebben opgeleverd zijn afzonderlijk gemerkt en daarvan zijn weer oogen genomen, om te oculeeren.

Van de geforceerde blauwe siringen zijn reeds in 1912 de mooiste gemerkt, zoodat deze weer in den winter van 1913 14 getrokken kunnen worden. Van de resultaten van deze proeven kan eerst na een jaar iets blijken. Betrouwbare conclusiën kunnen eerst na herhaalde proefnemingen getrokken worden.

## PROEF IX.

Deze proef was een voortzetting van reeds vroeger genomen en besproken proeven, betreffende het al of niet voortzetten van seringén.

Zoals men weet werden voorheen — en ook nu nog wel — de seringestruiken algemeen in den zomer verplant, om daardoor den lentegroei der takken tegen te gaan en de bloemknopvorming dientengevolge te bevorderen. Waar enkele kweekers echter vrij gunstige resultaten verkregen met niet verzette seringén was er alle reden deze proeven te nemen en goed te controleeren. Wanneer enkele jaren achtereen blijkt dat niet verzette seringén even gunstige resultaten bij het trekken opleveren, als verzette, dan is er alle aanleiding, om het tijdroovende en kostbare verplanten niet te doen. Onze ervaringen waren steeds in overeenstemming met de bij velen bestaande overtuiging, dat niet verzetten van de witte variëteit Marie Légraye gewoonlijk minder trossen op een tak geeft, dus heel wat z.g.n. „twee trossers” voortbrengt.

De afzonderlijke „trossen” en „nagels” (bloemblaadjes) zijn gewoonlijk forscher en grooter.

Aangezien de kassen in 't najaar niet beschikbaar zijn voor het trekken van seringén, omdat ze tot Nieuwjaar met Chrysanthemums zijn gevuld zoo konden de struiken, die in 1913 voor deze proef werden bestemd niet in dit jaar in de kas gebracht worden. Wel kon echter een dergelijke proef (n.l. proef III van 1912) in 't voorjaar worden genomen.

Deze proef was echter tevens een bemestingsproef en zag er op het veld als volgt uit:

I		II		III		IV		V		VI
X	O	X	O	X	O	X	O	X	O	X
X	O	X	O	X	O	X	O	X	O	X
X	O	X	O	X	O	X	O	X	O	X
X	O	X	O	X	O	X	O	X	O	X
X	O	X	O	X	O	X	O	X	O	X
X	O	X	O	X	O	X	O	X	O	X
X	O	X	O	X	O	X	O	X	O	X
X	O	X	O	X	O	X	O	X	O	X
X	O	X	O	X	O	X	O	X	O	X

*Opmerking:* X is verzet. O is niet verzet. I kreeg 80 L. beer. II kreeg  $\frac{1}{2}$  K.G. Chilisalpeter. III kreeg  $\frac{1}{2}$  K.G. Chilisalpeter plus  $\frac{1}{4}$  K.G. patentkali. IV kreeg  $\frac{1}{2}$  K.G. Chili plus  $\frac{1}{4}$  K.G. patentkali plus  $\frac{1}{2}$  K.G. superfosfaat. V kreeg  $\frac{1}{3}$  K.G. Chilisalpeter plus  $\frac{1}{2}$  K.G. superfosfaat. VI kreeg 40 L. verdunde koemest (gewone behandeling).

De bemesting werd 2 maal toegediend, n.l. op 17 Maart en begin

Juli. De planten werden 15 Januari in de trekkas gebracht. In de volgende tabel is de uitslag der proeven weergegeven.

1913. Kwaliteit	X I O		X II O		X III O		X IV O		X V O		X VI X															
	1e	2e	3e	4e	1e	2e	3e	4e	1e	2e	3e	4e														
11 Februari	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-														
12 "	-	-	1	2	7	1	-	-	-	-	-	4														
13 "	-	6	8	6	5	1	6	11	5	4	1	1														
14 "	-	-	1	2	1	-	2	3	5	8	3	1														
15 "	4	11	3	1	3	5	4	1	2	10	16	3														
18 "	-	-	-	-	1	15	1	4	4	3	8	14														
19 "	9	7	4	-	2	9	11	-	-	-	-	-														
22 "	4	13	-	-	4	21	-	-	1	3	-	-														
25 "	7	24	-	-	1	17	-	-	3	1	-	-														
28 "	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Totaal	4	20	21	42	5	19	53	14	14	27	3	11	37	29	13	19	26	27	5	14	22	47	6	10	25	38
Samen	87		69		80		85		88		80		79		78		88		76		76		76		76	

Bij het nagaan van bovenstaande tabel komen we tot de conclusie, dat de verzette struiken minder eerste kwaliteit bloemen opgeleverd hebben dan de niet verzette. Dit moet echter ten deele gezocht worden in het ongunstige weer tijdens en na het verplanten. Eerst hadden de planten te lijden van de hitte en droogte en onmiddellijk na het verplanten van de abnormale grootte hoeveelheid regen, die in den zomer van 1912 is gevallen. Intusschen is toch gebleken, dat de niet verzette struiken onder bepaalde omstandigheden zelfs beter resultaten kunnen opleveren, zoodat deze proef in dien zin zeer gunstig geslaagd mag heeten. Over de uitwerking der bemestingen valt weinig positiefs te zeggen. Proef III O en V O gaven het grootst aantal takken, proef II X de minste; hier was echter de 1ste kwaliteit takken het grootst. Financiëel was de opbrengst het slechtst voor proef I O en IV O, omdat bij deze proeven in 't geheel geen 1ste en weinig 2de kwaliteit bloemen is gesneden, terwijl proef III X (niet verzet pl. Chili en Kali) de meeste 1e en 2e kwaliteit takken opleverde.

Het ligt voor de hand, dat de grond de benooidigde voedingsstoffen bij al deze proeven in voldoende hoeveelheden heeft bezeten, zoodat de verschillen aan andere oorzaken dan de bemesting moeten worden toegeschreven. Overigens is het verbaazend moeilijk, vooral bij sringelen de proeven onder vrijwel



gelijke omstandigheden te nemen. Gewoonlijk zijn de aantallen, die op den Proeftuin ter beschikking gesteld kunnen worden te klein.

### PROEF X.

#### Verplanten met kleine kluit in den zomer van de witte sering Marie Lagraye.

Bovenstaande proef en de volgende hebben dezelfde bedoeling, n.l. om te onderzoeken, of seringgen met kleine kluiten ook nog goede bloemen bij het trekken voortbrengen. Slaagde de proef eenigszins naar wensch, dan was een groot bezwaar tegen den uitvoer van trek-bare seringgen, o.a. naar Amerika, Rusland en Duitschland weggenomen. Er kwamen op deze planten dan minder kosten van vracht en invoerrecht. Voor dit doel werden een 20-tal planten met kleine kluit in Juli verplant, die in het a.s. seizoen getrokken konden worden.

### PROEF XI.

#### Het trekken van seringgen met afgehakte kluit.

Voor deze proef werden 20 gelijke planten van de var. Marie Lagraye met krachtige takken van den Heer W. Keessen Wz. gekocht van 10 planten, daarvan werden de kluiten afgehakt, zoodat een kluit van pl.m. 25 c.M. doorsnee overbleef. De andere werden met flinke kluit pl.m. 40 c.M. doorsnee op denzelfden datum (15 Januari) in de kas gebracht en gelijk behandeld.

In onderstaande tabel zijn de bloeieresultaten vermeld.

Kwaliteit	A				B				De resultaten zijn
	1e	2e	3e	4e	1e	2e	3e	4e	
12 Februari	1		3		3	1	2		van beide groepen niet best geweest.
13 "		1	2	4		1		1	Het krachtige hout
14 "	2	4						3	op de struiken gaf aan-
15 "		3	1	5	2	5	6	4	leiding een betere op-
18 "			6	3			3	2	brengrst te verwachten.
22 "			1	7			8	4	Zoo is de opbrengst
25 "			1	1			2	4	van 1e en 2e kwaliteit
Totaal	3	8	14	20	5	7	24	15	bij beide groepen ge-
Samen		45				51			ring. Echter is bij groep

A het totaal aantal takken minder dan bij groep B en de 4de kwaliteit het grootst, zoodat ook tijdens het trekken de schadelijke invloed van het afhakken duidelijk merkbaar was.

Na het trekken bleek de schadelijke invloed echter veel sterker, slechts enkele planten (3 van de 10) van groep A zijn in leven gebleven. Deze proef heeft dus weinig bemoedigende resultaten opgeleverd.

### PROEF XII.

#### Toevoeging van ijzer voor 't kleuren der seringgen.

### PROEF XIII.

#### Toevoeging van Thomasslakkenmeel voor 't kleuren der seringgen.

**PROEF XIV.****Toevoeging van aluin voor 't kleuren der seringen.**

Het doel van deze proeven was om te onderzoeken of toevoeging van bepaalde kleurstoffen een gunstigen invloed heeft op de kleur der paarsbloeiende sering. Dikwijls troffen we bij deze var. bleek gekleurde bloemen aan, die daardoor minderwaardig zijn.

De proeven zijn als volgt genomen: Op 19 September 1913 is toegevoegd aan: 5 planten Charles X en 4 planten A. a. L. Späth 1e. 2 c.M.<sup>3</sup> verzadigde ijzerchloride oplossing op 10 L. water. 2e. 1 K.G. Thomasslakkenmeel. 3e. 5 c.M.<sup>3</sup> aluin opgelost en een weinig warm water, verdund tot 10 Liter water.

De planten worden in 't begin van 1914 getrokken.

**PROEF XV.****Rozenvariëteiten op verschillende onderstammen.**

Deze proef bedoelt den invloed van den onderstam te onderzoeken op den groei en de bloeibaarheid van de soort, die er op geoculeerd is. Daaronder zijn ook enkele nieuwe variëteiten.

Zoo zijn geoculeerd op *Rosa Canina*:

Jonkheer J. L. Mock. — George C. Stanley. — Edward Mawley  
Lady Pirrie. — Sunburst — Lady Hillingdon. — Generaal superior.  
Arnold Jansen — Madame Abel Chatenay.

Op *Rosa indica multiflora*:

Kaiserin Auguste Victoria. — Madame Abel Chatenay.

Op *Rosa indica major*:

Madama Abel Chatenay — Kaiserin Auguste Victoria.

Op *Rosa rugosa*:

Madame Abel Chatenay. — Jonheer J. L. Mock. — George C. Waud. — Lady Pirrie. — Sunburst. — Lady Hillingdon. — Generaal superior Arnold Jansen.

Van de indica-stekken was een te klein aantal aanwezig, om al deze variëteiten daarop te kunnen veredelen; vandaar dat we ons bepaald hebben tot de 2 meest bekende en beste variëteiten, n.l. K. A. Victoria en Mad. Abel Chatenay. Bij vergelijking moet het aantal variëteiten niet te groot en het aantal planten niet te klein zijn, omdat daardoor beter een conclusie is te trekken. Het resultaat kan eerst over eenige jaren blijken.

**PROEF XVI.****Trekproef met Japansche lylie's (voortzetting).**

Voor den handel in snijbloemen wordt de *Lilium longiflorum* meer en meer een artikel van beteekenis. Aanvankelijk werden de geïmporteerde bollen geplant in de kassen, die 's zomers leeg komen, b.v. seringen-trekkassen.

Het bleek echter spoedig, dat dan de lylie's niet het meest rendabel zijn, terwijl ook de tijd, welke verliep tusschen het uitplanten en het verkoopen langer was, dan men gewoonlijk dacht. Dat kan ook uit de onderstaande tabellen blijken, o.a. werd van de bollen, die

30 September werden opgepot, het eerst den 25sten Februari gesneden, terwijl eerst einde Maart de laatste kelken werden verkocht; een tijdruimte dus van een half jaar. We moeten hiermede rekening houden. Het zal op den duur noodig zijn, dat men kassen voor deze teelt beschikbaar houdt, om dan kelken te kunnen afleveren, wanneer ze in den handel de meeste waarde hebben. Intusschen is het laatste woord hierin nog niet gesproken, waarom wij meenen, dat enkele raadgevingen en wenken den lezer van belang kunnen zijn. Dit geldt te meer, waar het trekken van lilië's in Aalsmeer nog van betrekkelijk jongen datum is, terwijl het te voorzien is, dat deze cultuur nog sterk zal toenemen.

Voor we echter hiertoe overgaan, willen we eerst onderstaande tabellen bezien en aan de hand daarvan enkele opmerkingen maken.

A. Opgepot 30 September 1912.  
25 *Lilium longiflorum formosum giganteum*.

1913	1e kwaliteit.				2e kwaliteit.			
Datum.	Takken.	Kelken.	Prijs per kelk.	Totaal.	Takken.	Kelken.	Prijs per kelk.	Totaal.
25 Febr.	5	6	f 0.16	f 0.96				
28 "	3	3	" 0.17	" 0.51				
3 Maart.	7	14	" 0.19	" 2.66				
5 "	1	3	" 0.16	" 0.48				
11 "					1	3	f 0.12	f 0.36
20 "	1	2	" 0.19	" 0.38				
1 April.	1	6	" 0.14	" 0.84				
Totaal	18	34		" 5.38	1	3		" 0.36

100 *Lilium longiflorum formosum*.

1913.	1e kwaliteit.				2e kwaliteit.			
Datum.	Takken.	Kelken.	Prijs per kelk.	Totaal.	Takken.	Kelken.	Prijs per kelk.	Totaal.
25 Feb.	1	2	f 0.16	f 0.32				
28 "	1	2	" 0.17	" 0.34				
5 Mrt.	2	7	" 0.16	" 1.12				
8 "	7	10	" 0.13	" 1.30	3	4	f 0.10	f 0.40
11 "	5	10	" 0.17	" 1.70	5	9	" 0.12	" 1.08
15 "	6	12	" 0.19	" 2.28				
20 "	3	6	" 0.19	" 1.14				
22 "	4	24	" 0.18	" 4.32				
5 April.	1	4	" 0.13	" 0.52				
Totaal	30	77		" 13.04	8	13		" 1.48

B. Opgepot 30 October 1912.  
100 Lilium longiflorum multiflorum.

1913.	1ste kwaliteit.				2de kwaliteit.			
Datum	Takken	Kelken	Prijs per kelk	Totaal	Takken	Kelken	Prijs per kelk	Totaal
1 Apr.	2	11	f 0.14	f 1.54				
3 "	2	12	" 0.11	" 1.32				
5 "	3	12	" 0.13	" 1.56				
7 "	6	19	" 0.09 <sup>s</sup>	" 1.80 <sup>s</sup>				
9 "	5	24	" 0.11	" 2.64	3	10	f 0.04 <sup>s</sup>	f 0.45
10 "	5	18	" 0.13	" 2.34				
11 "					4	8	" 0.04 <sup>s</sup>	" 0.36
12 "					2	5	" 0.04	" 0.20
14 "	2	5	" 0.13	" 0.65	2	5	" 0.04 <sup>s</sup>	" 0.22 <sup>s</sup>
16 "	7	18	" 0.09 <sup>s</sup>	" 1.71				
18 "	4	12	" 0.05 <sup>s</sup>	" 0.66				
25 "	1	3	" 0.05	" 0.15				
5 Mei.	4	12	" 0.04	" 0.48				
9 "	2	10	" 0.12	" 1.20				
Totaal	43	156		f 16.05 <sup>s</sup>	11	28		f 1.23 <sup>s</sup>

## 100 Lilium longiflorum.

1913.	1ste kwaliteit.				2de kwaliteit.			
Datum	Takken	Kelken	Prijs per kelk	Totaal	Takken	Kelken	Prijs per kelk	Totaal
1 Apr.	1	3	f 0.14	f 0.42				
3 "					3	4	f 0.05 <sup>s</sup>	f 0.22
4 "					4	7	" 0.07	" 0.49
5 "	3	16	" 0.13	" 2.08				
7 "	7	20	" 0.03	" 1.60				
9 "					2	2	" 0.04 <sup>s</sup>	" 0.09
11 "					8	17	" 0.04	" 0.76 <sup>s</sup>
12 "					2	5	" 0.04	" 0.20
14 "	4	14	" 0.13	" 1.82	3	3	" 0.04	" 0.13 <sup>s</sup>
16 "	2	4	" 0.09 <sup>s</sup>	" 0.38				
18 "	5	10	" 0.05 <sup>s</sup>	" 0.55				
13 Mei.					4	6	" 0.01 <sup>s</sup>	" 0.09
16 "	1	5	" 0.04 <sup>s</sup>	" 0.22 <sup>s</sup>				
Totaal	23	72		f 7.07 <sup>s</sup>	26	44		f 1.99

*Opmerking:* Opgepot 4 Dec. 1912.  
C.

1913. 100 L longfl. giganteum.				
Datum	Takken	Kelken	Prijs per kelk	Totaal
30 Apr.	1	2	f 0.05	f 0.10
3 Mei.	5	14	„ 0.08	„ 1.12
13 „	4	16	„ 0.06	„ 0.96
16 „	6	14	„ 0.04	„ 0.56
17 „	3	6	„ 0.03	„ 0.18
24 „	3	14	„ 0.04 <sup>5</sup>	„ 0.63
30 „	11	25	„ 0.02	„ 0.50
Totaal	33	91		f 4.05

Zooals uit de proeven A, B en C blijkt, hebben de eerst opgezette 25 L. I. form. giganteum de hoogste opbrengst gegeven. De reden hiervan is, dat zij den gunstigsten tijd meemaakten. Ze werden direct na aankomst uit Japan opgepot en kregen ook meer licht dan de later opgezette bollen, omdat de dagen in October veel langer zijn, dan in de daarop volgende maanden.

De bollen van proef B, die eerst eenigen tijd in de koelkamers gestaan hadden, werden 30 October opgepot. Deze hadden veel last van rotting

en vertoonden teekenen van ziekte in de bladeren en knoppen. Dit ziekteverschijnsel is opgezonden aan het Phytopathologisch Instituut van Prof. Ritsema—Bos en bleek een bacteriënziekte te zijn. Als bestrijdingsmiddel werd opgegeven de door deze ziekte aangetaste stengels af te snijden en te verbranden.

De bollen van proef C, die 4 December zijn opgezet zijn veel warmer geplaatst. Het blad ontwikkelde zich krachtig, maar er waren veel stengels bij zonder kelken. Ofschoon de planten te dicht open stonden, waren er toch veel bollen, die 2 à 3 stengels voortbrachten. We hadden echter veel met luis te kampen bij dit partijtje, zoodat veel bloemen niet tot hun recht kwamen.

*Opmerkingen:* Men doet het best voor 't forceeren der Ielie's 1ste kwaliteit bollen te betrekken, maar over 't algemeen geeft men de voorkeur wèl aan groote, doch niet aan de grootste bollen.

Het maakt ook nog al verschil, welke reis de bollen gemaakt hebben, voor zij in Holland aankomen. Dit geschiedt op tweeërlei manier:

1e met de Canadian Pacific Railway, dus door een koude luchtstreek; de duur der reis is korter, maar de transportkosten zijn hooger dan in 't 2e geval.

2e over Suez, dus door een warme luchtstreek, dan is de duur der reis langer, maar de kosten zijn minder.

Nu zijn de bollen, die de eerste reis meegemaakt hebben over 't algemeen beter, dan die welke over Suez gezonden zijn, vooral als zij eerst nog naar de koelkamers gebracht worden; omdat ze, door die warme luchtstreek gaande al min of meer beginnen te werken. Ook al worden ze direct opgezet is het beter, dat zij eerst flink wortels gevormd hebben voor dat zij beginnen uit te loopen.

Ook moet men er rekening mede houden, dat de bloem niet in de bol aanwezig is als men ze begint te trekken, maar dat deze er in gekweekt moet worden. Daarom is het wenschelijk, om zoo veel mogelijk den natuurlijken groei van de Ielie na te bootsen. Deze plant groeit buiten bij een stijgende temperatuur om dan in de warmste maand van het jaar, Juli, te bloeien.

Daarom is het wenschelijk om de temperatuur bij 't begin van 't trekken niet te hoog te nemen b.v. 60° F en dan langzaam te stijgen tot 75° F.

Is de bloem nu klaar om afgesneden te worden, dan kan men de temperatuur wel weer eenige graden laten dalen, al naar de omstandigheden dit vereischen, (b.v. de hoeveelheid lelie's kan groot zijn en de vraag gering, of de prijs laag, zoodat men eenige dagen later er meer geld voor kan bekomen, enz.)

Vooraf moeten de bollen ook niet te vochtig staan, omdat zij spoedig rotten. Er moet dan ook zoo weinig mogelijk gegoten worden; vooral als er tabakstelen tusschen de planten aangebracht zijn, omdat de sappen van de tabakstelen, welke zoodoende in den grond komen, schadelijk zijn voor de lelie's.

Het trekken van lelie's kan op twee manieren plaats hebben, n.l. in den vollen grond, en in potten geplaatst. De beste methode is in den vollen grond uitplanten, maar dan moet men er voor zorgen geen tweemaal achtereen met leliebollen op dezelfde plaats te komen, want dan groeien ze aanmerkelijk slechter. Daarom moet men dan of den grond ververschen of ze op een andere plaats uitplanten.

Bij de potcultuur hebben we met het laatste geen rekening te houden, omdat de bollen dan altijd verschen grond hebben in den pot. Een voordeel van de potcultuur is, dat men de bodemtemperatuur beter in overeenstemming kan brengen met de luchttemperatuur.

Een groot verschil in temperatuur kan vooral bij in den vollen grond van de kas uitgeplante bollen plaats vinden, zoodat hierbij vooral het ons raadzaam schijnt, de luchttemperatuur niet te hoog te doen komen. Dit is ook voor lelie's niet noodig. Reeds betrekkelijk vroeg in 't voorjaar begint een leliebol zich buiten te ontwikkelen, zoodat daaruit afgeleid mag worden, dat lelie's, evenals andere bolgewassen, b.v. tulpen, hyacinthen en narcissen voor den groei geen hooge temperatuur verlangen.

Ook kan men bij de potcultuur de lelie's gemakkelijk verplaatsen, wat bij het kweken in den vollen grond bijna onmogelijk is.

Bij het rooken van tabakstelen tegen de bladluizen, moet men zeer voorzichtig zijn, omdat de bladeren en de knoppen en vooral ook de bloemen spoedig last hebben van den rook.

---

## PROEF XVII.

### **Snoeiproof kasrozen (Madama Caroline Testout).**

In het vorige verslag (Zie Verslag over 1912 blz. 12) hebben we medegedeeld, dat dikwijls beweerd wordt, dat de langgesnoeide rozen het jaar na de planting minder rozen voortbrengen dan de kortgesnoeide. Het is echter gebleken (zie onderstaande tabel) dat dit lang niet altijd het geval is. Voor deze proef zijn de rozen van het ééne bed bij de planting in 1912 langgesnoeid en in 1913 ook weer iets langer dan de op het andere bed geplaatste. De rozen van beide bedden zijn op *Rosa rugosa* (stek) veredeld.

Uit de proef blijkt, dat de langgesnoeide Mad. Caroline Testout aanmerkelijk meer bloemen hebben opgeleverd dan de kortgesnoeide, wat nog duidelijker uitkomt als men opmerkt, dat het aantal struiken langgesnoeide geringer is dan dat der kortgesnoeide.

Van de langgesnoeide zijn 138 struiken, van de kortgesnoeide 174 struiken gepoot. Van de 138 struiken werden 1200 rozen gesneden, dit is bijna 9 rozen per struik; van de 174 kortgesnoeide 1165 rozen, dit is bijna 7 rozen per struik. De verhouding van het aantal rozen is dus ongeveer als 9 : 7

De verhouding wordt nog gunstiger voor de langgesnoeide als we beide tabellen vergelijken op 23 Mei. Toen hadden de langgesnoeide reeds 258 rozen opgeleverd tegen de kortgesnoeide 116.

Dit is vooral een voordeel voor de langgesnoeide, dat zij het grootste aantal bloemen geven in 't begin van den bloeitijd, want het is regel dat de vroege producten meestal de hoogste prijzen opbrengen.

Van de Mad. Caroline Testout, die op Canina veredeld waren, valt niet veel te zeggen, omdat zij overgroeid zijn door klimrozen, welke midden door het rozenbed geplaat waren bij de palen.

Men kan opmerken in de tabel, dat het aantal gesneden rozen zeer ongunstig is ten opzichte van lang- en kortgesnoeide Testout, wat dan ook geweten moet worden aan de sterk groeiende Tausendschön.

Datum	Testout kort gesnoeid	Testout lang gesnoeid	Testout op canina	Datum	Testout kort gesnoeid	Testout lang gesnoeid	Testout op canina
13 Mei	2	2		24 Juni	3	3	
14 "	8			27 "	4	2	
15 "	4	10		30 "	1		
16 "	4	23	1	2 Juli	4	5	
17 "	13	45	1	4 "	8	6	1
19 "	14	55	2	7 "	3	4	
20 "	15	5	1	9 "	4	3	
21 "	8	40	5	11 "	3	12	
22 "	27	23	1	12 "	14	11	2
23 "	21	55	4	14 "	4	17	1
	<b>116</b>	<b>258</b>	<b>15</b>	15 "	4	35	
24 "	39	38	2	16 "	13	35	
26 "	132	121	15	17 "	11	32	
27 "	62	40	13	18 "	17	32	
28 "	44	43	20	19 "	21	14	
29 "	55	21	7	21 "	18	18	
30 "	44	71	14	22 "	18	60	3
31 "	55	15	12	23 "	37	44	1
2 Juni	37	8	5	25 "	62	50	
3 "	7	3	2	26 "	52	53	
4 "	13	2		28 "	55	39	1
5 "	13	2	1	30 "	50	40	1
6 "	10	2		1 Augs.	57	27	
7 "	15	1	2	3 "	15	5	
9 "	1	3	1	4 "	17	18	1
11 "	10	2		18 "	16	4	
14 "	1						
16 "		1		Totaal	1165	1200	120

### PROEF XVIII.

#### Bestrijding aaltjesziekten in de Chrysanthemums.

Van de verschillende variëteitee van Chrysanthemums indicum, die op groote schaal in Aalsmeer worden gekweekt zijn er een paar, n.l. Rayonnante en Soleil Langrois, een spat van de eerstgenoemde, die meestal veel last hebben van de bekende Aaltjesziekten. Veel middelen zijn reeds beproefd tegen deze zoo gevrssede ziekte. O.a. het bespuiten met verschillende oplossingen, maar de meeste hebben niet het gewenschte resultaat gegeven.

Een zeer goed voorbehoedsmiddel tegen bladluizen thrips en aaltjes hebben we gevonden in het geregeld bespuiten (om de 14 dagen) met een oplossing van 2 pCt. zeep en 2 pCt. spiritus. Dit werd gedaan met een groote pulverisator. Door het toevoegen van spiritus aan de oplossing wordt het vet der luizen opgelost, waardoor de base van het zeepwater meer verwoestend werkt op de luizen.

Nu hebben we in den zomer van 1913 van de bovengenoemde 2 variëteiten ieder 50 planten gepoot, waarvan we er van iedere variëteit ongeveer 35 over den knop hebben laten groeien, daar zij reeds vroeg door de Aaltjesziekte waren aangetast. Nu vormen deze planten dáár waar het nieuwe scheutje uitloopt een verdikking en dit is een belemmering voor de Aaltjes. Ze kunnen niet gemakkelijk door de cellen van deze verdikking doordringen en we zagen dan ook, dat de bladeren, welke boven de verdikking gevormd werden geen last meer hadden van de Aaltjes en de planten goede bloemen voortbrachten. De andere 15 echter, die we niet hebben laten doorschieten werden totaal door deze Aaltjes verwoest. Het is echter ook wenselijk, om telkens, wanneer er bladeren zijn, die de Aaltjes aangetast hebben, af te plukken en te verbranden.

---

## PROEF XIX.

### Bestrijding van schildluis in de Buxus.

Een niet minder schadelijke werking dan de Aaltjesziekte in de *Chrysanthemums*, richten de Schildluizen in de *Buxus* aan. Voor de bestrijding van de Schildluizen in de *Buxus* zijn weer eenige proeven genomen met verschillende oplossingen. Voor elke proef werden 4 planten gepoot. De eerste werden behandeld met 5 pCt. zeepwater-oplossing, de tweede met 1 pCt. zeep en 1 pCt. spiritus, de derde met 5 pCt. tabakswater, de vierde met kalkmelk, de vijfde met 2 pCt. zeep en 2 pCt. spiritus.

De planten werden tweemaal, den 5en Juni en den 2en Augs. door middel van een pulverisator met de verschillende oplossingen bespoten.

Op al de veldjes was reeds na de eerste bespuiting een gunstige werking merkbaar.

Na de 2de bespuiting waren de luizen bijna geheel verdwenen, vooral bij die, welke met 5 pCt. zeepwater en 5 pCt. tabakswater waren behandeld. Belangrijk is het ook voor den handel in *Buxus* dat de luizen niet alleen sterven, maar dat de schildjes ook afvallen.

Zeer zieke planten van het vorige jaar hebben zich nu bijna weer geheel hersteld.

---

## PROEF XX.

### In Juni palmstek steken, gedoopt in zeep- en tabakswater.

Om luisvrije palm te kweken is eene proef genomen met stek in Juni te doopen in tabaks- en zeepwater. Daarvoor werden stekken genomen, welke goed met luis bezet waren. De luizen zijn dan ook verdwenen en daardoor groeit de palm sterker omdat de luizen de planten nog al sterk in den groei belemmeren.

---



**PROEF XXI.****Uitzaaien zaad van de Violierenproef.**

---

**PROEF XXII.****Kruising Dresdener × Excelsior Violieren.** ✓

---

Het resultaat van de Violierenproef, welke het vorig jaar is beschreven, (zie Verslag 1912 Proef VIII blz. 10), is negatief geweest. Slechts een zeer klein aantal dubbele Violieren kwamen tusschen een groot aantal enkele voor.

Daarom zijn dit jaar nieuwe proeven genomen met het winnen van zaad van Cheiranthemum Annuus var. Excelsior. Zooals men weet bezitten de dubbele Violieren geen meeldraden en stampers, dus moet de bestuiving geschieden door de enkele exemplaren.

Nu zijn eenige Violieren gebruikt voor het doel om kruisbestuiving toe te passen. Dit moet echter reeds geschieden in knopvorm, omdat de stampers anders al reeds bestoven zijn. Daarom werden van deze exemplaren zoo spoedig als het mogelijk was de meeldraden verwijderd om zoodoende kruisbestuiving te kunnen toepassen. Onder gewone omstandigheden heeft zelfbestuiving plaats.

Ook werden er eenige regeltjes Dresdener en Excelsior Violieren in een bak geplant met het doel om kruisbestuiving toe te passen tusschen deze twee variëteiten.

Bekend is het toch dat de Dresdener Violiers veel grooter percent dubbele voortbrengen dan de Excelsior Violiers.

Deze planten werden op de volgende manier geplant, eerst een regeltje Dresdener, dan weer een regeltje Excelsior, dan weer een regeltje Dresdener Violieren, enz. dus om 't andere.

In 1914 kan eerst het resultaat blijken van deze proeven, wanneer de planten bloeien.

---

**PROEF XXIII.****Aanschaffen van nieuwe Chrysanthemum-variëteiten.** ✓

---

Op achterstaande tabel zijn de namen der aangeschafte Chrysanthemums opgeteekend met nadere gegevens daaromtrent. Hierop zijn de hoogte, kleur enz. aangegeven zoodat het gemakkelijk is voor den lezer een en ander daarop na te gaan.

Gedurende den bloeitijd is de gelegenheid opengesteld voor de leden van den Proeftuin deze te kunnen bezichtigen, waarvan dan ook gebruik gemaakt is door vele personen, hoewel de animo voor de Chrysanthemums, in verband met de lage prijzen niet zoo groot was als in een tegenovergesteld geval wel geweest zou zijn.

# NIEUWE CHRYSANTHEMUM INDICUM.

a. Kleinbloemige.	Kleur.	Hoogte in c.M.	Bloeitijd.	Opmerkingen.
1 Alma Hill	geel	150	half November	} gelijken beide veel op Sir Geo Bullough. niet zoo goed als Mary Richardson. aanbevelenswaardig. mooie variëteit, verkleurt bij 't bloeien. goede variëteit goede variëteit, dezelfde vorm van bloem en dezelfde groei als Grace Darling. gelijkt op een Margriet zeer goede variëteit. zeer aanbevelenswaardig. zeer goede variëteit. aanbevelenswaardig, sterke groeier. verkleurt sterk bij 't bloeien. mooie kleur, slap gewas. aanbevelenswaardig. zeer goede variëteit, gevuld. niet aanbevelenswaardig, vormt slappe bloemstengels. potplant. goede potplant.
2 Beauty of Weybridge	brons	125	November	
3 Brilliant	terra-cotta brons	60	October	
4 Bronze Queen	brons	60	half October	
5 Caledonia	rose	125	zeer laat	
6 Ceddie Masson	rood	100	half October	
7 Ceddie White	brons	100	half October	
8 Cella	geel	100	November	
9 Charles Dickens	geel	100	half November	
10 Charles Kingsley	geel	100	half November	
11 Crimson Mary Richardson	bruin-brons	100	half October	
12 Crown Jewel	brons	100	November	
13 Distinction	paars-brons	60	October	
14 Dorothy Dan	kopergeel	75	October	
15 Edward Perkins	geel	100	November	
16 Elise Newton	wit	75	November	
17 E. Nottell	geel gefranjerd	100	November	
18 Florrie King	rose	100	half October	
19 Golden Parasol	geel	80	half October	
20 Grace Darling	wit	125	November	
21 Harold Slade	bronz Cineraria	60	half October	
22 Harriet Cole	licht rose	75	October	
23 Jack	rood-brons	100	November	
24 Joan Edwards	licht paars	80	half October	
25 Josephine	brons	100	November	
26 Joyce	rose	100	October	
27 Kathleen Stewart	geel	150	November	
28 Kitty Bourne	geel	80	November	
29 Leo	vleeschkleurig	60	half October	
30 Lugano	paars	60	November	
31 Majory Lloyd	brons	100	November	
32 Maud Kent	licht rose	150	November	
33 Mensa	wit	100	November	
34 Mersham Tints	geel	150	half November	
35 Metta	paars	100	November	
36 Miss A. E. Cox	geel	75	half October	

37	Miss C. Curtis	rood-brons	75	October	aanbevelenswaardig.
38	Miss M. Pope	rose	100	October	
39	Miss Marg Walker	oranje	125	November	
40	Mrs. Harry Spiney	donker brons	100	November	
41	Mrs. R. C. Pulling	licht	84	half October	
42	Mrs. W. Higgs	rose	125	half November	
43	Nelly Riding	rood	70	October	goed voor potcultuur.
44	October Gold	brons	100	October	aanbevelenswaardig, gevuld.
45	Peter Pan	kopergeel	100	half October	zeer goede variëteit, sterke groeier.
46	Polly Duncan	geel	100	half October	aanbevelenswaardig.
47	Rosenself	rose	100	half October	niet zoo goed als Florrie king.
48	Ruby beauty	bruin	150	half November	grootbloemig en flets.
49	Sandown Radiance	roodbruin	100	November	zeer goede variëteit.
50	Terra cotta	terra-cotta	80	October	goede variëteit.
51	W. Buckingham	rose	100	half November	
52	White Lady	wit	80	half October	slachte variëteit, veel last van „t wit”
53	White Pagan	wit	100	November	goede variëteit.
<b>b. Grootbloemige.</b>					
1	Amateur Conseil	donker rood	80	November	niet aanbevelenswaardig.
2	Amy Lemaire	brons	80	half November	goede variëteit, stevige stengels.
3	Countess of Granada	geel	125	November	aanbevelenswaardig, op de 1ste knop kweeken.
4	Hannchen Gajke	licht vleeschkleurig	75	half October	nieuwe, Duitsehe variëteit, sport van Amy Bergeret. Zeer bijzondere kleur.
5	Hester Edwards	brons	75	half October	aanbevelenswaardig, groeit gedrongen.
6	Mademoiselle Anna Debono	wit	150	November	bloemvorm is mooi, op de 2e knop kweeken.
7	Mademoiselle Clémentine Teuzet	rose	100	November	kan heel goed zijn, maar brengt ook dikwijls vuil witte bloemen voort.
8	Miss Boys	paars-brons	75	November	goede variëteit.
9	Mrs. Gilbert Drabbe	wit	80	half November	zeer aanbevelenswaardig, vormt zeer groote bloemen van een goede vorm
10	Napoleon	rose	90	half November	Mad. Paolo Radelli, heeft zeer veel last van „t wit”
11	Petite Française	lila	100	November	vormt geen groote bloemen, maar groeit stevig.
12	Perle Rose	rose	80	November	kan mooi zijn, maar dikwijls laat de vorm der bloem wel wat te wenschen over.
13	Ruban Rose	rose	80	October	zeer aanbevelenswaardig, prachtige bloem.
14	Sax' export	rose	100	November	aanbevelenswaardig, stevige groeier, mooie bloem.
15	Souvenir de Lombes	brons	75	November	goede variëteit.
16	Souvenir de Madame le Trial du Manoir	lila-rose	80	November	?
17	Thomas Lunt	bruin	100	November	zeer aanbevelenswaardig, stevige groeier, groote bloem van goeden vorm.
18	Venise	rose	80	half November	niet aanbevelenswaardig.

**PROEF XXIV.****Aanschaffen Azalea en Andromedasortiment.**

---

**PROEF XXV.****Aanschaffen Buxussoorten.**

---

Omtrent deze proeven kunnen we mededeelen, dat deze planten aangeschaft zijn, welke in de plantenlijst voor 1914 opgenomen zullen worden.

---

**PROEF XXVI.****Variëteits- en trekproef met Pyrethrum roseumvariëteiten.**

---

Voor deze proef werd een bak beschikbaar gesteld, waarin de planten uitgeplant zijn met een flinke hoeveelheid koemest. De planten waren niet groot, omdat er nog al veel vraag van de leden was naar planten van deze variëteiten, dientengevolge moesten ze klein gescheurd worden om de bak er mede vol te planten. De planten zijn tweemaal verpoot, eerst direct na den bloei op 15 c.M. afstand en daarna nog eens in Augs. op 25 c.M. Tengevolge van het natte weer in 1912 zijn de planten niet best aangeslagen, daarom waren ze in 't voorjaar 1913 niet groot.

Ook is de nieuwe variëteit Queen Mary in 1913 aangeschaft, welke een zeer goede bleek te zijn en die hier in Aalsmeer spoedig veel opgang zal maken. De kleur en vorm der bloem zijn prachtig en het is een goede groeier.

Uit onderstaande tabel blijkt, dat Louis de Lasalle (in Aalsmeer algemeen bekend onder den naam Non plus ultra) en James Kelway (enkel rood) de meeste bloemen per plant hebben opgeleverd. Dit zijn dan ook wel de meest sterk groeiende van de op de tabel voorkomende variëteiten.

De vroegste echter is Mad. Meunier, wat natuurlijk een groot voordeel is, daar over 't algemeen voor de eerste de hoogste prijs betaald wordt.

Een van de laatste is Lord Roseberry, die echter, hoewel niet zoo veel, prachtige roode bloemen geeft, die in grootte door niet veel variëteiten overtroffen zullen worden.

Van de witte variëteiten is Carl Vogt de vroegste, terwijl echter Princesse de Metternich de grootste bloemen voortbrengt, die echter niet zoo mooi van vorm zijn. Een zeer goede variëteit is ook Yvonne Cayeux met roomwitte bloemen.

Er zijn tenslotte nog een paar nieuwe variëteiten bijgekocht, n.l. Excelsior (bronskleurig) en James (donkerrood en half gevuld).

Aangezien de gevuldbloemige variëteiten in den handel meer gewild zijn, dan de enkelbloemige of half gevulde, zijn de eerste, vooral voor snijbloemen, het meest aan te bevelen.

Wel leveren gewoonlijk de enkelbloemige heel wat meer bloemen.

Datum.	Madame Meunier.	Queen Mary.	Louis de Lasalle.	Carl Vogt.	Yvonne Cayeux.	Princesse de Metternich.	James Kelway.	Lord Roseberry.
3 Mei.	17	2	6	5				
5 "	32	5	5	10				
10 "	34		50	22	5			
13 "	40	3	20	15	2			
14 "	30		60	13	2	4	4	
16 "	52	5	65	15	4	3	9	2
17 "	13		48					10
19 "	6	3	42	17	9	16	11	5
22 "	15	4	33	18	4	4	15	15
24 "			30					30
26 "								25
Totaal	239	22	359	115	26	27	39	87

Wanneer we de aantallen gelijk nemen dan blijkt dat

Mad. Meunier	per plant pl.m. 5 bloemen	
Queen Mary	" " " 5 "	
Louis de Lasalle	" " " 7 "	
Carl Vogt	" " " 4 "	
Yvonne Cayeux	" " " 3 "	
Princesse de Metternich	" " " 6 "	
James Kelway	" " " 8 "	en
Lord Roseberry	" " " 4 "	

heeft opgeleverd.

Louis de Lasalle (of de onechte non plus ultra) staat dus van de gevuldbloemige bovenaan. Het is ook een van de sterkste groeiers. Deze proeven zullen nog worden voortgezet, omdat deze snijbloemen de laatste jaren zeer goede resultaten hebben opgeleverd en meer en meer in trek komen.

Er zal getracht worden, zooveel mogelijk gelijke getallen van ongeveer even sterke planten daarvoor aan te kweken.

## PROEF XXVII.

### Trekproef met eenige Gladiolus-variëteiten. ✓

Voor deze proef werden aangeschaft:

50 knollen van de variëteit Halley (oranje)

50 " " " " Amerika (rose)

50 " " " " Princeps (rood)

Het zijn alle grootbloemige variëteiten.

De bedoeling was te trachten, ze zooveel te verlaten, dat de bloemen in een tijd kwamen dat ze in den handel meer waard zijn. Daarvoor werden ze langen tijd droog en koel gehouden. Begin Juni

moesten ze echter worden opgepot. Ze werden daarna in een bak ingegraven. Het eerst kwam de var. Halley in bloei; daarna de var. Amerika en ten slotte de var. Princeps. Halley bloeide ongeveer begin September. Amerika einde September en Princeps begin October. In dien tijd, ook tengevolge van het mooie najaarsweer waren de bloemen geen geld waard. Dit is trouwens het geheele voorjaar het geval gebleven, b.v. bij Chrysanthemums. Wellicht dat een volgend jaar betere resultaten oplevert.





